

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 6S/100/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0723101007
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Jelinková Dudzíková
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:0723101007.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Jelinkovej Dudzíkovej, LL.M. a členov senátu JUDr. Róberta Jakubáča, PhD. a JUDr. Lucie Kúdelčíkovej v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX D., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody C. E. F., B. G. X, XXX XX C. E. F., právne zastúpený: JUDr. Róbert Dupkala, advokát, Radlinského 51, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Komárno, so sídlom Dunajské nábrežie 14, 945 05 Komárno, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaKN-53888/12064/2023-65880/2023 zo dňa 08.06.2023, takto

rozhodol:

I. Správny súd z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. KaKN-53888/12064/2023-65880/2023 zo dňa 08.06.2023 a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

II. Správny súd žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Žalobca žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci, doručenou žalovanému dňa 11.05.2023 (ďalej aj len „žiadosť“), požiadal o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. GR ZVJS- 06257/12-2022, pôvodne vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/35/2022 (pozn. správneho súdu: v súčasnosti je s poukazom na § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov od 01.06.2023 vec vedená na Správnom súde v Bratislave pod sp. zn. NR-11S/35/2022).

1.

2. Žalovaný rozhodnutím č. KaKN-53888/12064/2023-65880/2023 zo dňa 08.06.2023 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v relevantnom znení (ďalej aj len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. GR ZVJS- 06257/12-2022 pôvodne vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/35/2022. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobca pravidelne pri zasielaných žiadosťach sám podáva aj žalobu na súd a žiada o poskytnutie právnej pomoci. Súdny takýto žaloby buď zamietajú, alebo odmietajú, vid' rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/112/2020 zo

dňa 30.09.2020. Žalovaný na základe preštudovania početných spisov žalobcu na základe opakujúcich sa početných žiadostí dospel

v rámci riadneho dokazovania k záveru, že vec, v ktorej žalobca žiadal o poskytnutie právnej pomoci, je zrejme bezúspešná. Zrejma bezúspešnosť je zjavná už pri zbežnom posúdení a v rámci zásady materiálnej pravdy správny orgán vykoná také dokazovanie vo veci, ktoré povedie k objektívnemu rozhodnutiu. Správny orgán nie je viazaný, aby zisťoval všetky možné okolnosti daného prípadu, ak má dostatok dôkazov a podkladov, na základe ktorých je možné vydať rozhodnutie. Na základe početných opakujúcich sa žiadostí a konaní vedených žalovaným nepovažoval žalovaný za potrebné prerušiť konanie a vyžiadať si ďalšie podklady, keďže bolo podľa jeho názoru zrejmé, čo žalobca žiadal a v akej veci chcel priznať poskytnutie právnej pomoci.

II.

Žaloba

3. Včas podanou žalobou, doručenou Krajskému súdu v Nitre dňa 19.06.2023, sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia a navrhol, aby ho správny súd zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

4. Namietal, že nejde o zrejmu bezúspešnosť, lebo súdy v správnom súdnictve riešia otázky týkajúce sa neposkytnutia informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 211/2000 Z. z.“). Krajský súd v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 11S/35/2022 potvrdil, že ide o žalobu ohľadom neposkytnutia informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z.

5. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný nereagoval na žiadosť žalobcu, ale riešil úplne nejasnú záležitosť. Jeho odôvodnenie odbočuje od podaného návrhu. Žalovaný už „de facto“ patologicky vidí všade iba trestné veci a každý návrh vníma ako šikanózný a nemiestny. Žalovaný si nevyžiadal od Krajského súdu v Nitre žiadne informácie ani kópiu návrhu či rozhodnutia č. GR ZVJS- 06257/12-2022.

6. Žalovaný poukázal na rôzne „polepené“ skutočnosti, ktoré sa vôbec netýkajú návrhu žalobcu a vôbec nepožiadali Krajský súd v Nitre o súčinnosť. Žalobca mal za to, že žalovaný sa takýmto postojom snaží znemožniť celý súdny proces o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktoré neodôvodnilo svoj postup ohľadom neposkytnutia informácií. V tejto súvislosti žalobca dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9S/2/2021 zo dňa 30.03.2023, ktorým bolo zrušené iné rozhodnutie žalovaného z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci.

III.

Vyjadrenie žalovaného

7. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 19.09.2024 navrhol, aby správny súd žalobu odmietol, resp. zamietol.

8. Poukázal na to, že žalobca ku svojej žiadosti nedoložil žiadne doklady, ktoré by preukazovali splnenie podmienok materiálnej núdze a rovnako nedoložil žiadne doklady, ktoré by preukazovali jeho tvrdenia. Vo svojej žiadosti uviedol spisovú značku Krajského súdu v Nitre 11S/35/2022. Prípisom Krajského súdu v Nitre zo dňa 21.10.2022 bolo možné ustáliť právnu vec, s ktorou sa žalobca obrátil na žalovaného, a to správna žaloba proti rozhodnutiu žalovaného č. GR ZVJS-06257/12-2022 zo dňa 23.08.2022.

9. Žalovaný zastával názor, že rozhodnutie č. GR ZVJS-06257/12-2022 zo dňa 23.08.2022 bolo vydané v rámci výkonu trestu odňatia slobody. Zabezpečenie výkonu trestu odňatia slobody nie je administratívnym konaním v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „SSP“) a rozhodnutie v rámci neho vydané Ústavom pre výkon trestu odňatia slobody nemá povahu rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy, ako to vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 226/2017-13 zo dňa 03.05.2017. Skúmaním danej právnej veci dospel žalovaný k záveru, že žalobca požiadal o poskytnutie právnej pomoci vo veci, ktorá je zrejme bezúspešná, pričom zrejma bezúspešnosť je zjavná už po

zbežnom posúdení a v rámci zásady materiálnej pravdy správny orgán vykoná také dokazovanie vo veci, ktoré povedie k objektívnemu rozhodnutiu. Správny orgán nie je viazaný, aby zisťoval všetky možné okolnosti daného prípadu ak má dostatok dôkazov a podkladov, na základe ktorých je možné vydať rozhodnutie. Správny orgán bude viesť konanie s minimálnou involváciou účastníkov konania.

10. Žalobca teda v súčasnosti nespĺnil zákonom stanovenú podmienku v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z., keďže vec, v ktorej požiadal o právnu pomoc, je zrejme bezúspešná, pričom bezúspešnosť sporu je zrejmá už pri zbežnom posúdení danej právnej veci. Z dôvodu nutnosti kumulatívneho splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc sa žalovaný s ohľadom na vyššie uvedené splnením ďalších podmienok nezaoberal.

11. Žalovaný dospel k názoru, že vo veci, s ktorou sa žalobca na neho obrátil a prípadným ustanovením právneho zástupcu žalovaným, by žalovaný konal neehospodárne a neefektívne. Úlohou žalovaného je aj „filtrovať“ šikanózne, neopodstatnené a bagateľné návrhy svojich žiadateľov ako aj šikanózne výkony práva žiadateľov, čím odbreňuje činnosť súdov. Nepriznanie právnej pomoci žalovaným však ešte neznamená neúspech v prípadnom súdnom konaní a rozhodnutie žalovaného ani žiadnym spôsobom nenahradzuje rozhodovacia činnosť súdov. Posúdenie zrejmej bezúspešnosti danej právnej veci sa týka výhradne len posudzovania nároku na poskytnutie právnej pomoci, pričom žalovaný dospel k záveru, že žalobca nespĺnil podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Vzhľadom na skutočnosť, že v predmetnej veci nebola splnená podmienka, že spor nie je zrejme bezúspešný, žalobca ako žiadateľ nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc, mal žalovaný za to, že nebolo nevyhnutne potrebné zaujať stanovisko k tomu, či žalobca splnil podmienku stavu materiálnej núdze a podmienku hodnoty sporu. Žalovaný sa tak ďalej nezaoberal splnením ďalších dvoch podmienok, keďže by tak zbytočne zaťažoval žalobcu byrokratickým postupom. Zároveň by dochádzalo k neehospodárnemu nakladaniu s finančnými prostriedkami štátu.

IV.

Replika žalobcu

12. Žalobca v replike zo dňa 07.11.2024 zotrval na podanej žalobe a skutočnostiach ním uvádzaných.

13. Zdôraznil, že pojem „zrejmá bezúspešnosť“ v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z. znamená nepochybnosť o výsledku sporu, respektíve súdneho konania. Nepochybnosť je pritom kritériom, ktoré musí byť splnené a táto nepochybnosť musí vyplývať z jednoznačných skutočností daných zákonom, a nie zo skutočností zatiaľ nepreukázaných, predpokladajúcich ďalšie dokazovanie. K záveru o zrejmej bezúspešnosti sporu možno prípadne dospieť tiež v prípadoch preukázaných prekážok vedenia konania, ako napríklad nedostatku právnej subjektivity účastníkov konania, nedostatku spôsobilosti byť účastníkom konania, litispedencie, res iudicata, uplynutia lehoty na podanie opravných prostriedkov a podobne.

14. Žalovaný v prejednávanej veci založil napadnuté rozhodnutie výlučne na vlastnom právnom zhodnotení. Úlohou správneho orgánu nie je prejudikovať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z. z. z vecnej stránky. Za opodstatnené je nutné považovať výlučne oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva, alebo či zo skutkových tvrdení žiadateľa nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť z dôvodu zániku práva uplynutím času, respektíve keď žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti označil žalobca argumentáciu žalovaného o zrejmej bezúspešnosti sporu ako jednej s kumulatívnych esenciálnych podmienok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) zákona 327/2005 Z. z., v jeho vyjadrení k správnej žalobe, ako aj odôvodnení napadnutého rozhodnutia za nesprávnu a neopodstatnenú.

16. Žalovaný právo podať dupliku nevyužil.

V.

Konanie na správnom súde a posúdenie podstatných právnych argumentov

17. Krajský súd v Nitre s poukazom na § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov a § 10, § 13 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „SSP“) postúpil dňa 24.08.2023 vec vedenú na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 7Co/79/2023 Správneho súdu v Bratislave (ďalej aj len „správny súd“) na ďalšie konanie. Predmetná žaloba bola správneho súdu doručená dňa 29.09.2023 a je vedená pod sp. zn. 6S/100/2023.

18. Správny súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci podľa § 10 a § 13 ods. 1 SSP v spojení s § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného vrátane konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko boli splnené podmienky podľa § 107 ods. 2 SSP, keď ani jeden z účastníkov konania nežiadal nariadenie pojednávania. Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovej stránke správneho súdu dňa 22.04.2025 (§ 137 ods. 4 SSP) a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.04.2025 postupom podľa § 137 ods. 3 druhá veta SSP.

19. Podľa § 493e SSP účinného od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

20. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci a) v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaniach o oddĺžení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“),

b) v cezhraničných sporoch v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach a v rodinnoprávných veciach,

c) v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny, v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky,

d) osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

21. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

22. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci.

23. Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z., pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

24. Podľa § 10 ods. 1 až ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z., konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „konanie“) sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosť uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona. Účastníkom konania je žiadateľ. Žiadosť sa podáva v kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého alebo prechodného

pobytu žiadateľa. Žiadateľ je povinný uviesť v žiadosti a pri predbežnej konzultácii úplné a pravdivé údaje. Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu o nároku na poskytnutie právnej pomoci nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

25. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

26. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „správny poriadok“), správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeľi v konaní ujmu.

27. Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

28. 33. Podľa § 32 ods. 2 veta prvá a druhá správneho poriadku, podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

29. Podľa § 34 ods. 5 správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

30. Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

31. Správny súd sa vzhľadom na dôvod napadnutého rozhodnutia žalovaného a obsah správnej žaloby zamerá na posúdenie otázky, či žalovaný postupoval správne, keď dospel k záveru, že žalobcovi nie je možné priznať nárok na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci, keďže vec, v ktorej ju žiada, je zrejme bezúspešná.

32. Z obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že podstatným dôvodom pre jeho vydanie bola skutočnosť, že konanie vo veci, s ktorou sa žalobca obrátil na žalovaného so žiadosťou o priznanie právnej pomoci, by bolo nevhodným a neefektívnym, teda žalovaný posúdil zrejmu bezúspešnosť danej právnej veci. Dôvodil tým, že žalobca pravidelne pri zasielaných žiadostiach sám podáva aj žalobu na súd a žiada o poskytnutie právnej pomoci, pričom súdy takéto žaloby buď zamietajú, alebo odmietajú a poukázal na dve civilné konania (vedené na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 25Co/21/2021 a sp. zn. 5Co/112/2020). Vo vyjadrení k žalobe zas žalovaný dôvodil tým, že rozhodnutie č. GR ZVJS-06257/12-2022 zo dňa 23.08.2022, ktorého preskúmania sa žalobca domáha v rámci konania, v ktorom mu žalovaný nepriznal poskytnutie právnej pomoci, bolo vydané v rámci výkonu trestu odňatia slobody. Zabezpečenie výkonu trestu odňatia slobody nie je administratívnym konaním v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) SSP a rozhodnutie v rámci neho vydané Ústavom pre výkon trestu odňatia slobody nemá povahu rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy.

33. Správny súd dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a ani z obsahu administratívneho spisu nevyplýva jasne a určito predmet konania pôvodne vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/35/2022 a v súčasnosti na Správnom súde v Bratislave. Správny súd zdôrazňuje, že pre nenaplnenie požiadavky podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. nestačí, že zrejmu bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola taká jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú

bezúspešnosť sporu, ktorá sama o sebe nevyklučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci. Treba mať na zreteli, že rozhodovanie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. môže mať za určitých okolností za následok ohrozenie, resp. obmedzenie práva na súdnu a inú právnu pomoc garantovaného ústavou, preto je nanajvýš nutné brať do úvahy čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky tak, aby do tohto práva bolo zasiahnuté skutočne len v nevyhnutnej miere a vždy v súlade so zákonom.

34. V dôvodovej správe k zákonu č. 327/2005 Z. z. sa uvádza, že pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu žalovaný prihliada len na formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa. Keďže by však nebolo žiadúce, aby zodpovedný orgán prejedlikoval možný výsledok sporu z vecnej stránky a tým zasahoval do právomoci súdu, zamietnutie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci z tohto dôvodu bude prijateľné iba v zrejmych prípadoch, napr. uplynutie prekluzívnej lehoty (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/55/2016 zo dňa 28.03.2018).

35. Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. ukladá žalovanému povinnosť prihliadnúť pri zisťovaní zrejmej bezúspešnosti najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremiľčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu. Z uvedeného tiež vyplýva obmedzenie práva na bezplatnú právnu pomoc – požiadavka ustanovená ako v § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z., aby spor, pre ktorý sa žiada poskytnutie právnej pomoci, nebol zrejme bezúspešným sporom. Takým je i spor, v ktorom je právo uplatňované iným než zákonom ustanoveným spôsobom, alebo spor, v ktorom zo skutkových tvrdení (popísania udalostí, ktoré viedli k sporu) je „na prvý pohľad“ zrejmé, že tu nie je tvrdené právo. Hoci žalovaný je povinný riadiť sa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. a § 32, § 47 ods. 1, 3 správneho poriadku a v rámci zákonom ustanovených medzí čo najpresnejšie zistiť skutočný stav veci, z neho vyvodíť právne závery a tieto riadne odôvodniť, nemôže v rámci skúmania splnenia podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. právne posudzovať úspech, resp. neúspech žiadateľa v súdnom konaní, čo patrí do právomoci príslušného správneho súdu, resp. žalovaný by sa mal pri skúmaní splnenia podmienok podľa tohto písmena obmedziť na formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa na poskytnutie právnej pomoci.

36. Správny súd stotožňujúc sa so závermi Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vyjadrenými v rozsudku sp. zn. 3Svk/24/2023 zo dňa 24.08.2023 ohľadom „zrejmej bezúspešnosti sporu“ konštatuje, že doterajšia judikatúra pri vylúčení zrejmej bezúspešnosti sporu akcentovala úlohu žalovaného pri formálnom posúdení odôvodnenosti návrhu o poskytnutie právnej pomoci. Takýto prístup zodpovedá aj zámeru zákonodarcu, premietnutého do už spomínaného znenia dôvodovej správy.

37. Žalovaný je povinný postupovať v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z. a v prípade, ak na základe vykonaného dokazovania (§ 34 správneho poriadku) rozhodne negatívne, založiť svoje rozhodnutie o zrejmej bezúspešnosti sporu na konkrétnych dôvodoch. V danom prípade žalovaný tieto dôvody neskúmal, ale obmedzil sa len na všeobecné konštatovania, citácie z judikatúry a poukazovanie na iné civilné žaloby.

38. Úvahy žalovaného, ktorý v napadnutom rozhodnutí poukázal na dve civilné konania, v rámci ktorých boli žaloby odmietnuté alebo zamietnuté, považoval správny súd za bezpredmetné, nakoľko z obsahu administratívneho spisu nie je možné zistiť ich obsah, ide o civilné žaloby a nie o správne žaloby tak, ako v prejednávanej veci, v rámci ktorej žalobca žiadal o poskytnutie právnej pomoci. V neposlednom rade, výsledok iných sporov žalobcu nemôže bez ďalšieho dávať odpoveď na základnú otázku, ktorú sa snažil v danom prípade žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zodpovedať, a to otázku zrejmej bezúspešnosti konania pôvodne vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/35/2022.

39. Žalovaný sa pri svojom postupe neriadil dôsledne príslušnými ustanoveniami správneho poriadku a k záveru, že vec, v ktorej žalobca žiadal právnu pomoc, je zrejme bezúspešná, dospel bez riadneho vykonania dokazovania t. j. bez preverenia predmetu konania pôvodne vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/35/2022 a v súčasnosti na Správnom súde v Bratislave pod sp. zn. NR-11S/35/2022, ktorým následne dôvodil až vo vyjadrení k žalobe a nie v napadnutom rozhodnutí. Žalovaný nevykonala dostatočné dokazovanie a neobstaral si pre svoje rozhodnutie žiadne podklady a vychádzal výlučne z neúplných tvrdení žalobcu uvádzaných v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci.

40. V záujme riadneho splnenia požiadavky, ktorá je kladená zákonom, a to konkrétne úpravou podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku na postup správneho orgánu – povinnosť zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie, bez viazanosti návrhmi účastníkov konania, aby za účelom čo najúplnejšieho zistenia skutočností nevyhnutých pre účely rozhodnutia o žiadosti žalobcu o poskytnutie právnej pomoci a tým aj skutkových okolností relevantných pre zistenie skutkového stavu potrebného pre riadne posúdenie veci, bolo potrebné vykonať dokazovanie preverení predmetu konania a stavu konania vedeného vo veci správnej žaloby podanej žalobcom, v ktorej mu žalovaný napadnutým rozhodnutím nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

41. Bez preverenia predmetu konania vo vyššie špecifikovanej veci vrátane jej stavu je konštatovanie žalovaného o zjavnej bezúspešnosti veci žalobcu predčasné a nie je možné ho považovať za konštatovanie založené na dostatočne zistenom skutkovom stave pre riadne posúdenie veci.

42. Bezpochyby, výsledok takto vykonaného dokazovania bude potrebné podrobiť hodnoteniu podľa § 34 ods. 5 správneho poriadku a v rámci toho zohľadniť všetky zistené skutočnosti a prijaté závery po uvedenom vyhodnotení dostatočne a zrozumiteľne odôvodniť. Správny súd poznamenáva, že práve absencia dôsledného postupu žalovaného pri vedení dokazovania podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku preverení predmetu a stavu konania pôvodne vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/35/2022 a v súčasnosti na Správnom súde v Bratislave pod sp. zn. NR-11S/35/2022, a to i pri absencii návrhu zo strany účastníka konania resp. obmedzenia sa žalovaného len na neurčité vyjadrenia žalobcu v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, obmedzuje východiská záveru žalovaného o zjavnej bezúspešnosti žalobcu v konaní, v ktorom žiadal o poskytnutie právnej pomoci. Žalovaný obmedzením rozsahu dokazovania absenciou návrhu žalobcu nebol viazaný a nepostupoval v súlade s úpravou § 32 ods. 1 správneho poriadku.

43. Len v naznačenom rozsahu vykonané dokazovanie naplní požiadavku zistenia takého skutkového stavu, ktorý by bol dostatočný pre riadne posúdenie veci, vrátane vyhodnotenia prípadných ďalších dôkazov pri dôslednom uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 34 ods. 5 správneho poriadku (teda pri vyhodnotení skutočností, prostredníctvom zistenia ktorých žalovaný odôvodňoval svoj názor o zjavnej bezúspešnosti vo veci, v ktorej žalobca požiadal o poskytnutie právnej pomoci).

44. Správny súd na základe zistených skutočností, citovaných právnych predpisov a judikatúry Najvyššieho (správneho) súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného je vydané predčasne na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, čo je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP a vrátenie veci orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie v zmysle § 191 ods. 4 SSP. Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný.

45. Orgán verejnej správy prvého stupňa v ďalšom konaní preverí predmet a stav konania pôvodne vedeného na základe správnej žaloby žalobcu na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/35/2022. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu ustáli, či žalobca ako žiadateľ preukázal, že žiada o poskytovanie právnej pomoci vo veci zrejme bezúspešnej alebo nie. Svoje rozhodnutie odôvodní v intenciách § 47 ods. 3 správneho poriadku. Okrem vyhodnotenia všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach, pokiaľ správny orgán dospeje znova k presvedčeniu, že vec, v ktorej žalobca žiadal o poskytnutie právnej pomoci, je zrejme bezúspešná, tento záver riadne odôvodní, pričom ho nemôže oprieť výlučne o opakované neúspešné podávanie žiadostí a žalôb žalobcom a jeho rodinnými príslušníkmi v iných veciach.

46. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 167 SSP a úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania pred správnym súdom v plnom rozsahu voči neúspešnému žalovanému. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

47. Toto rozhodnutie prijal senát Správneho súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia na Správny súd v Bratislave (§ 443 ods. 1 SSP v spojení s § 493e SSP). Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.